

Valtuustoaloite - Lompolojärven kunnostus

Kvalt 30.08.2024 § 66

Valtuutettu Marita Toivanen jätti kokouksessa seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen sekä Lompolo-järven kunnostuksen puolesta adressin, jonka on allekirjoittanut 82 kylän asukasta ja mökkiläistä:

”VALTUUSTOALOITE 30.8.2024/Lompolojärven kunnostus

Lompolon kylä on saanut nimensä Lompolo-järvestä, jonka rannassa kylä sijaitsee. Kaikki siellä vierailleet ovat varmasti ihastelleet komeaa näköalaa järven yli Pallas-Ounastuntureille. Vakituisen asutuksen lisäksi kylän ympäristössä on runsaasti loma-asutusta.

Lompolo-järvi on rehevöitynyt, mataloitunut ja kasvamassa pikku hiljaa umpeen. Järvi tulee kunnostaa, mutta ensin on selvitettävä perustiedot järvestä ja sen valuma-alueesta. Kunnostus tulee suunnitella huolellisesti, jotta kunnostustoimet ovat tuloksellisia ja niiden vaikutukset pysyviä.

Esitän, että Kittilän kunta tekee tai hankkii tarvittavat selvitykset lompolojärven kunnostus- ja hoitosuunnitelmaa varten ja varaa vuoden 2025 talousarvioon tarvittavan määrärahan. Tämän jälkeen kunta, maanomistajat ja kyläyhdistys pystyvät suunnittelemaan hanketta järven kunnostamiseksi ja hakemaan rahoitusta ja avustuksia. Kuntaan on palkattu vesiasiantuntija, joten osaamista kyllä löytyy.

Elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. lompolon kylässä järven kunnostaminen on juuri tällainen hanke. S_illä voidaan vaikuttaa maiseman arvoon, veden laatuun, kalastusmahdollisuuksiin ja kohentaa virkistyskäytön edellytyksiä.

Aloitteen liitteenä on adressi lompolo-järven kunnostuksen puolesta, jonka on allekirjoittanut 82 kylän asukasta ja mökkiläistä

Kittilässä 30.8.2024

*Marita Toivanen
kunnanvaltuutettu, vas”*

Päätös

Puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 10.09.2024 § 323

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

Aloite koskettaa Lompolojärven kunnostusta. Aloitteen mukaan tulevan vuoden 2025 talousarvioon tulee sisällyttää tarvittava määräraha kunnostus- ja hoitosuunnitelmaa varten.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen tekniseen toimeen valmisteltavaksi. Vastuuhenkilöinä ovat vesitalousasiantuntija ja tekninen johtaja.
Päätös	Esitys hyväksyttiin.
Teknlk 22.01.2025 § 6	
Valmistelija	Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen p. 040 8672 262

Lompolojärvi (65.681.1.001) on Kittilän kunnan alueella sijaitseva keskikokoisien, matalien humusjärvien luokkaan kuuluva pintavesimuodostuma. Lompolojärven ekologiseksi tilaksi on luokiteltu "hyvä". Tilaluokittelun mukaisia luokkia ovat "erinomainen", "hyvä", "tyydyttävä", "välttävä" ja "huono".

Lompolojärven kunnostamiseen tarvittavien toimenpiteiden ja niiden vaikuttavuuden arvioiminen tämän hetkisin tiedoilla on haastavaa ja kunnostamistoimenpiteiden valintaa varten tulisi tehdä lisäselvityksiä. Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) Karpalo-tietopalvelun mukaan Lompolojärvestä löytyvät ainoastaan vuonna 1979 järvestä Lapin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) ottamat vedenlaatumittaukset (4kpl).

Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen kävi Lompolojärvellä katsomassa nykytilannetta 5.9.2024 ja totesi järven pohjoisosien olevan suurelta osin tiheän kasvuston peitossa. Historiallisten ilmakuvien perusteella kasvustoa on ollut runsaasti jo vuonna 1957 ensimmäisen ilmakuvan ottoaikaan, tiheimmät alueet sijaitsevat lähes samoilla alueilla kuin nytkin, mutta ajan saatossa alue on laajentunut.

Saatavilla olevaan materiaaliin perustuen Lompolojärven valuma-alueella ei käytännössä ole ihmistoimintaa (53,5 % sulkeutuneet metsät, 33,6 % kosteikot ja avosuot, 8,9 % harvapuustoiset metsät, pensastot sekä avoimet kankaat, sisävedet 3,2 %), myöskään paikallisilta saatujen tietojen mukaan yläpuolisessa vesistössä ei ole tehty ojituksia ym. muokkausta. On siis mahdollista, että vesistö on sisäisesti kuormittunut ja pelkällä niitolla saavutettava hyöty olisi hyvin lyhytkestoinen.

Järven kuormituksen osalta olisi myös tärkeää, ettei toimenpiteitä kohdenneta tulouomien välittömään läheisyyteen, vesikasvit vähentävät ravinteiden huuhtoutumista syvemmälle vesistöön.

Lompolojärven kunnostusmahdollisuuksista keskusteltiin myös ELY-keskuksen vesitalousyksikön kanssa. ELY-keskus totesi tilanteen olevan järven tyypistä (Matalat humusjärvet) ja yläpuolisten vesistöjen valuma-aluekunnostusmahdollisuuksien puutteesta johtuen haasteellinen ja mahdollisten pitkäaikaista hyötyä tarjoavien toimenpiteiden olevan lähinnä peltojen ravinnekuormituksen vähentäminen esimerkiksi kaksitasouomien käyttöönottamisella tai nuottaaminen, jolla vähennetään järven omaa biomassaa.

Ranta-asukkailla oli toiveita myöskin vedenpinnan nostamisesta, jolloin vesisyvyyden kasvun myötä kasvustokin saattaisi taantua. Tämän osalta huomioitavaa on kuitenkin, että vedenpinnan nostaminen on luvanvaraista toimintaa, jolloin luvan hankkimista edeltävien tutkimusten määrä on aiemman tiedon puutteessa suuri ja projekti tulee olemaan pitkäkestoinen, myöskin hankkeesta saatavien hyötyjen tulisi ylittää merkittävästi hankkeen aiheuttamat haitat. Lupaa hankkeeseen ei tulla myöntämään, jos "keskivedenkorkeuden muuttaminen aiheuttaa rantakiinteistölle

käyttömahdollisuuksien olennaista huonontumista, eikä tämä ole hankkeeseen suostunut”, rantakiinteistöjä Lompolojärvellä on 32. ELY-keskuksen kanssa käydyn keskustelun perusteella hakijana tulisi olla vesialueen omistaja. Lompolon tapauksessa omistajia on 7kpl, joista suurin Lompolon jakokunnan vedet.

Budjetoinnin osalta, jos kunnostuksien kanssa halutaan edetä, tutkimuksiin ja selvityksiin varattavat summat olisivat:

Vesikasvikartoitus ja niittosuunnitelma – 20 000 €
Vedenlaatumittaukset kolmesta sijainnista kahdesti vuodessa – 3 000 €
(500 € / näyte)

ELY-keskuksen asiantuntijat antoivat arvion vedenkorkeuden korottamisen vaikutusten selvityksien ja lupahakemusten konsulttipalkkioista: 50 000 – 100 000 €.

Esittelijä Tekninen johtaja Jänkälä Roni

Päätösehdotus Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Lompolojärven vedenlaadun seuranta aloitetaan vuonna 2025 ja seurantaa jatketaan vuonna 2026. Vedenlaatuseurannan tuloksista voidaan tarkastella jatkotutkimustarpeita.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Khall 18.02.2025 § 51
460/10.03.01.01/2024

Valmistelijä Kunnanjohtaja Timo Kurula

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 22.1.2025 § 6 todennut budjetoinnin osalta, jos kunnostuksien kanssa halutaan edetä, tutkimuksiin ja selvityksiin varattavat summat olisivat:

Vesikasvikartoitus ja niittosuunnitelma – 20 000 €
Vedenlaatumittaukset kolmesta sijainnista kahdesti vuodessa – 3 000 €
(500 € / näyte)

ELY-keskuksen asiantuntijat ovat arvioineet vedenkorkeuden korottamisen vaikutusten selvityksien ja lupahakemusten konsulttipalkkioista: 50 000 – 100 000 €.

Esittelijä Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä teknisen lautakunnan esityksen ja päättää esittää kunnanvaltuustolle, että teknisen lautakunnan esitys hyväksytään vastauksena aloitteeseen seuraaviin ehdoin: Lompolojärven veden laadun seuranta aloitetaan vuonna 2025 ja tulosten pohjalta päätetään toimenpiteistä järven kunnostamiseksi. Veden laadun seurantaa jatketaan vuonna 2026. Vedenlaatuseurannan tuloksista voidaan tarkastella jatkotutkimustarpeita pitempäänkin. Mikäli vuoden 2025 veden laadun seurannan tuloksista ilmenee kunnostustarpeita, käynnistetään toimenpiteet. Tekninen lautakunta on todennut niiden budjetoinnin osalta, mikäli kunnostuksien kanssa halutaan edetä, tutkimuksiin ja selvityksiin varattavat summat olisivat:

Vesikasvikartoitus ja niittosuunnitelma – 20 000 €

Vedenlaatumittaukset kolmesta sijainnista kahdesti vuodessa – 3 000 €
(500 € / näyte)

ELY-keskuksen asiantuntijat antoivat arvion vedenkorkeuden korottamisen vaikutusten selvityksien ja lupahakemusten konsulttipalkkioista: 50 000 – 100 000 €.

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto merkitsee tiedoksi kunnostuksen mahdolliset kustannukset ja toteaa, että määrärahat tulee varata vuoden 2026 talousarvioon kunnosta varten seurannan tulosten pohjalta. Lisäksi kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se katsoisi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Valtuuston puheenjohtaja Aki Nevalainen oli poissa kokouksesta klo 14.38-14.39 tämän asian käsittelyn aikana.

Puheenjohtaja Pekka Rajala esitti, että kokouksen päätökseksi tulee teknisen lautakunnan esitys. Jäsen Esa Ylläsjärvi kannatti Rajalan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu, kunnanjohtajan esityksestä poikkeava esitys, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan esitystä, äänestävät "jaa".

Ne, jotka kannattavat Rajalan tekemää esitystä, äänestävät "ei".

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin viisi (5) jaa-ääntä ja neljä (4) ei-ääntä.

Jaa-ääniä antoivat Erkkilä Akseli, Moksi Aila, Salonen Tarmo, Toivanen Marita ja Niittyvuopio Aslak.

Ei-ääniä antoivat Jauhojärvi Pirkko, Kyrö Reijo, Rajala Pekka ja Ylläsjärvi Esa.

Puheenjohtaja totesi, että kokouksen päätökseksi oli tullut kunnanjohtajan esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.